

**Posudek vedoucího bakalářské práce studentky Adély škrabalové:**

## **Restaurování vybraných malovaných výjevů na klenbě kaple sv. Václava v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Klokotech**

Zpracoval: Mgr. art. Jan Vojtěchovský

V zadání bakalářské práce se uvádí, že by měl autor touto prací doložit, že je schopen samostatně provést komplexní restaurátorský zákrok. Toto zadání se Adéle Škrabalové podařilo naplnit.

Studentce byly přiděleny dva malované výjevy ve štukových rámcích, první v jihozápadní části klenby kaple, druhý na vítězném oblouku při vstupu do kaple směrem z lodi. Jedná se o výjevy s náměty „Sv. Václav seje, žne a mlátí obilí“ a pašijový výjev „Bičování Krista“. Výjev na klenbě má tvar oválu, jeho rozměry jsou 79 x 66 cm. Výjev na vítězném oblouku o rozměrech 40 x 57 cm je namalován do štukové kartuše, rovněž v zásadě oválného tvaru. Ačkoli plocha malby není na poměry nástěnné malby rozsáhlá, poskytla, vzhledem ke značné komplikovanosti úkolu a především ke skutečnosti, že se jedná o velice detailně provedenou olejomalbu, studentce dostatečnou možnost prokázat její schopnosti. Celkově se jednalo o úkol, který obsahoval škálu problémů od odkryvu a velmi náročného čištění (snímání přemaleb), přes konsolidaci, až k tmelení, retuši a rozsáhlým rekonstrukcím. Vzhledem k úbytkům původní barevné vrstvy byla studentka nucena řešit i otázku rekonstrukcí, které byly v závislosti na liturgické funkci interiéru požadovány vlastníkem i zástupcem odborné složky památkové péče. Studentka měla proto hledat možné inspirační zdroje či předlohy jí restaurovaných maleb i souvisejících nápisů. Pro rekonstrukci měla vytvořit barevnou studii ve vodorozpustné technice na papír.

Adéla Škrabalová se zhostila řešení praktických problémů restaurování bez vážnějších problémů, její přístup byl vzhledem k jejím zkušenostem samostatný. Studentka provedla na částech související štukové výzdoby odkryv, na malbách pak čištění a snímání dvou vrstev přemaleb, povrchovou konsolidaci, tmelení, retuš a rekonstrukce chybějících partií díla. Poměrně náročné bylo čištění a snímání přemaleb, které se muselo místy odehrávat v několika cyklech, aby nedošlo při snímání jedné z přemaleb na olejové bázi k poškození originálu, jenž je rovněž pojen olejem. Pravděpodobně nejobtížnějším úkolem celého zákroku pak byly retuše a malířské

rekonstrukce chybějících partií svatováclavského výjevu na klenbě kaple. S nimi se studentka vyrovnala se ctí, i když její postup byl v tomto ohledu vzhledem k jejím kolegům nejváhavější a nejpomalejší. Ve výsledku ale můžeme konstatovat, že jsou rekonstrukce i celý restaurátorský zákrok provedeny ve vysoké kvalitě.

V případě hledání předloh a analogií zobrazených výjevů projevila studentka značnou aktivitu, která především v hledání paralel biblických citátů vedla ke zdárné identifikaci textů a k jejich smysluplné rekonstrukci.

Bakalářská práce, obsahující dokumentaci restaurátorského průzkumu i zákroku, je zpracována přehledně a obsahuje všechny potřebné náležitosti. Text je připraven s velkou pečlivostí a rozmyslem a obsahuje jen nemnoho chyb a nepřesností. Nesouhlasit ale můžeme například s autorčiným tvrzením ze strany 16, kde uvádí, že zjištění stavu díla je pouze jedním z vedlejších cílů průzkumu, i když jde zjevně o jeden z cílů hlavních. Na straně 33 zase autorka uvádí, že jedním z typických rysů zkoumané barevné vrstvy, potažmo i jakékoli olejové barevné vrstvy 18. stol., je přítomnost bílých hlinek, což je tvrzení přinejmenším nepodložené. Poněkud nepřehledné je pak členění textu v kapitole 3.2.2., kde autorka jasně nevymezuje, která z variant textu se vyskytuje u originální malby v kapli. V kapitole navíc chybí jakýkoli úvod, který by pomohl čtenáři se nejen zorientovat, ale i pochopit smysl shromáždění všech citací.

Kvalita obrazové dokumentace je celkově dobrá, i když tmavší podoba některých snímků stavu před restaurováním, či jejich chladnější tón (např. obr. 61) působí nereálně. Poměrně nešťastné je zařazení grafických zákresů před fotografie maleb (s výjimkou celkových pohledů na klenbu). Vzhledem k dobré orientaci čtenáře by bylo lepší opačné řazení, protože s vizuální podobou maleb je v práci konfrontován na tomto místě poprvé. Rovněž označení zákresů dokumentujících druhotné zásahy jako „stav dochování“ nepůsobí příznivě. Ne zrovna nejlépe vyznívá i zařazení některých fotografií a obrázků. Například nezařazení obrázku grafické předlohy i barevné studie před výslednou podobu rekonstrukce může vyvolat v čtenáři dojem, že rekonstrukce byla čistě „pocitová“, nikoli důsledně odvozená a pečlivě připravená. I v dalších případech byla narušena chronologická postupnost, což přehlednosti také neprospívá.

Na závěr je třeba zdůraznit, že bakalářská práce v oboru restaurování má být založena především na praktickém výkonu studenta při restaurování. V tomto ohledu studentka prokázala svoje schopnosti i samostatnost v řešení dílčích problémů. I přes výše uvedené výtky je zjevné, že samotné restaurování je provedeno ve výborné kvalitě. Práce jeví dílčí problémy v dokumentaci,

a to konkrétně v obrazové a grafické příloze, jak bylo již výše rozvedeno. Bakalářskou práci Adély Škrabalové proto s výše uvedenými výhradami doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení:

**Výborně minus**

V Litomyšli dne 30. 8. 2015

Jan Vojtěchovský